

Skriflesing: Romeine 3:9-31; Efesiërs 2:1-10

Heidelbergse Kategismus: **Sondag 23**

Teks: Efesiërs 2:8; Romeine 3:28

Sing- SAMESANG: Ps.24:1,3

TYDENS EREDIENS: Ps.130:1,4; Ps.25:5,6; Ps.98:2

Dit is die groot vraag wat vir Luther en vir Calvyn ook besig gehou het, broeder en suster.

Hoe is ek regverdig voor God? Wanneer Luther op 31 Oktober 1517 sy 95 stelling teen die kerkdeur van Wittenberg vasspyker, dan kan ons onself voorstel 'n groot deel van die wesentlike van Sondag 23 het daar gehang. Die regverdigmaking deur die geloof alleen. Alleen die geloof kan mens regverdig maak- Efesiërs 2- *Want uit genade is julle gered deur die geloof, en dit nie uit juisself nie: dit is die gawe van God.* Nie my werke nie, nie hoe heilig ek meen ekself kan lewe nie- Romeine 3:28 stel dit eintlik heel duidelik- *Ons neem dus aan dat die mens geregverdig word deur die geloof sonder die werke van die wet.* Die Roomse kerk het die feit dat die geloof *alleen* 'n mens kan regverdig heelyd wou verstrengel met ook die werke wat ek doen. Op die einde het hulle die regverdiging ook wou sien in die werke wat ons doen. Dat dit alles op die geloof moet afkom het hulle nie aanvaar nie, en alles behalwe dat die regverdigmaking ons onverdiend geskenk word!

Geliefdes, ons moet Sondag 23 beskou as dié Sondag wat nou direk na die Twaalf Artikels vir jou reguit op die man af wil vra- **Wat help dit jou- Wat baat dit jou dat jy dit alles glo?** Dit gaan werklik nou oor alles wat ons in die Twaalf Artikels bely het. In Sondag 7 het ons gevra- **Wat is vir 'n Christen nodig om te glo,** en dan kom ons eintlik by die Twaalf Artikels uit- dit is werklik die dinge wat nodig is om te glo, en nou kom die vraag eintlik na ons terug in Sondag 23- dit wat ons deeltjie na deeltjie alles gesê het wat ons in glo- **Wat baat dit jou?** Ons moet kan antwoord, want soos Calvyn dit ook hier gestel het- die regverdiging deur die geloof alleen is die hoofskarnier waar rondom ons ganse godsdien draai!

Dit is daarom van die uiterste belang dat ons hier uit een mond moet praat. Daar is so baie mense, selfs mense vanuit die protestantse geloof, mense wat graag oor hulle geloof praat, maar nou stel hulle die verhouding tussen regverdigmaking en geloof mooi omgekeerd. Hulle wil wel die waarde van die geloof ook onderstreep, maar ongelukkig

kan ons so min soos ons met die Roomse kerk saamstem, ook nie met die Remonstrante saamstem nie. Die Remonstrante glo dat die geloof die regverdigmaking moet voorafgaan. So hou hulle ook vas aan die basiese idee van die Reformasie nl. geregverdig deur die geloof, maar maak hulle die regverdigmaking afhanklik van die geloof. Die weldaad van die regverdigmaking kan eers gebeur as jy werklik seker is jy glo en so is die vergewing van sondes werklik van jou geloof afhanklik. God se werk word dus van ons geloof afhanklik gemaak. Al is dit nou anders as wat die Roomse kerk dit glo, is dit tog maar nog steeds die mens wat homself/haarself voor God wil inskuif met die gedagte van Here ek glo werklik daarom kan ek geregverdig word.

Ons wil dit reguit en openlik voor almal stel, dat God se genade staan eerste. Regverdigmaking gaan die geloof vooraf en dit is nie maar 'n vrug van ons geloof nie. Juis as vrug van God se genade kom na jou en my die wonderlike gawe van geloof. Paulus sê dit reguit dat dit gebeur nie uit julleself nie. Laat ons dit baie duidelik stel dat God se regverdigmaking gaan alle werke, selfs dit wat uit die geloof gewerk word, vooraf.

Die regte verhouding tussen regverdigmaking en geloof moet net soveel in geglo word soos daar in die regverdigmaking self geglo word. Laat ons dit duideliker stel- Die regverdigmaking is 'n regterlike daad van God waarin God die sondaar vryspraak en vir hom/haar die reg gee op die ewige lewe. Ons moet alles verstaan soos wat ons na 'n hofspraak ook kan kyk.. In 'n hofspraak is daar 'n Regter, daar is 'n aanklaer, daar is 'n aangeklaagde en dan moet dit uiteindelik ook by 'n vonnis kan uitkom. Die Regter is God Self. Rom 8:33 en ook Heb. 4:13 lees ons hierdie regterlike posisie waarin God is. *Alles is oop en bloot voor Hom met Wie ons te doen het...* staan in Hebreërs. En ons besef dadelik, my gewete, dit wat my aankla, my gewete is my aanklaer, en hierdie gewete laat my besef ek en ons almal behoort in die beskuldigende bank.

Niemand van ons, soos ons Romeine 3 ook gelees het kan sê dat ek nie beskuldig kan word van vreeslike dinge nie! Soos elkeen sy eie aanklag moet hoor, dit wat op die klagstaat van ons lewens staan, dan is op ons elkeen se klagstaat die volgende drie dinge

geskrywe- Die eerste aanklag is dat ek het teen God en al sy gebooie swaar gesondig het. Die tweede is dat ek nie eers een van hierdie gebooie nagekom het nie. In die derde plek dat ek besef en dit sê my gewete gedurig vir my, dit is my gewete wat my aankla, dat ek gedurigdeur nog tot alle kwaad geneig is.

Ons besef hierdie is harde dinge om aan te hoor, maar broeder en suster, is daar iemand wat die waarheid hiervan kan ontken? Paulus was al iemand wat geglo het... die pad van Damaskus was al agter sy rug, dan besef hy in Romeine 7 dat daar in my- *in my vlees niks goeds woon nie, want om te wil is by my aanwesig, maar om goed te doen dit vind ek nie...die goeie wat ek wil dit doen ek nie, maar die kwaad wat ek nie wil nie, dit doen ek!* (Rom.7:14; 18-19) Ja, broeder en suster, ons moet dit maar erken. Die aanklaer is reg- ons is werklik skuldig, in al drie die dinge wat ons van aangekla is, is ons skuldig. V/A 8 kom skielik na ons terug. **Dat ons glad nie in staat is om iets goed te doen nie, en dat ons tot alle kwaad geneig is...** Die vonnis kan eintlik maar net een vonnis wees- Die straf van die ewige dood.

Maar nou gebeur die verbysterende van Sondag 23. God staan op en in plaas dat Hy soos ons moes verwag ons skuldig verklaar, verklaar Hy dat ons regverdig is en boonop dat ons nie erfgename van die ewige dood is nie, maar erfgename van die ewige lewe! God gee ons nou die reg op die ewige lewe. Ons word geheel en al in Christus geregverdig en dit deur die geloof in Christus. Hier kom ons ook weer by die troos van die uitverkiesing, dit wat die Remonstrante nie saam met ons wil glo nie. Die Remonstrante sê glo eers dan kan God jou regverdig, terwyl ons op grond van die uitverkiesing sê – God het ons geregverdig, daarom dat ons kan glo alleen grond van wat God doen. So verstaan ek dan die geloof waarin Hy ons geregverdig het en dat ons saam met Paulus sê- *Uit genade is ons gered, deur die geloof.*

Ons sê van voor die grondlegging van die wêreld het God besluit om die sondaar in Christus te regverdig, en daarom dat ons dit alles wat ons hier glo as vas en seker in God se uitverkiesende genade bely. Christus is ter wille van ons regverdigmaking opgewek en

so word ons deur hierdie geloof geregverdig en op die oordeelsdag dan sal hierdie regverdigmaking openlik deur God verklaar word.

Ons besef dit seker, broeder en suster, dat alles wat hier staan, en dit wat ons hier ontvang is genade op genade. Alles net genade! God wat oor my en jou lewe soveel swaar dinge kon sê- maar die nogtans van die geloof laat die deur van die ewige lewe oopgaan. Christus is die geheim van ons ewige vryspraak, die nogtans van God se genade kon alleen in Christus gegee word. Die Regter van hemel en aarde sien nie af van sy straf nie, maar Iemand anders gaan in ons plek in die beskuldigdebank staan. Die Seun van die Regter. Hy wat ons Advokaat is, Hy is nou ook ons Borg. V/A 60 is eintlik niks anders as 'n lofsang nie, elke woord sorgvuldig geweeg en in plek geplaas.

Dink jou dit in- God skenk nogtans aan my sonder enige verdienste van my kant uit loutere genade die volkome genoegdoening geregtigheid en heiligheid van Christus.

God se eie Seun vat ons straf op Hom. Hy voldoen aan God se geregtigheid. Hy doen presies wat Jesaja 53 geprofeteer het- *Vers 5- Hy is ter wille van ons oortredinge deurboor, ter wille van ons ongeregtighede is Hy verbrysel; die straf wat vir ons die vrede aanbring, was op Hom, en deur sy wonde het daar vir ons genesing gekom.* In 2 Kor.5:21- dan word dit nog weer duideliker en duideliker gestel- *God het Hom wat geen sonde geken het nie, sonde vir ons gemaak, sodat ons kan word geregtigheid van God in Hom.* Ons gelese gedeelte stel dit die heel duidelikste- *...en hulle word deur sy genade sonder verdienste geregverdig deur die verlossing wat in Christus Jesus is...* Die Kategismus bring eintlik al hierdie dinge saam wat in een woord saamgevat kan word- nl. die woord NOGTANS- Die nogtans van die geloof laat my besef dat as God die Regter my regverdig verklaar, dan is ek regverdig. So regverdig asof ek nooit enige sonde gehad of gedoen het nie, ja asof ek ten volle gehoorsaam was aan al God se gebooie. *Die Here ons Geregtigheid*, so noem Jeremia hierdie Borg.

Terug by die vraag- **Wat baat dit jou om alles te glo?...** Ons kan maar net die sober antwoord van die Kategismus naspreek- **Dat ek in Christus voor God regverdig is en erfgenaam is van die ewige lewe...** V/A 61 onderstreep dit wat Luther genoem het die

GROOT RUIL. Hy wat ons ongeregtigheid op Hom neem en dan skenk Hy ons sy geregtigheid. Kyk wat alles omgeruil is- Die feit dat ek die straf verdien- **ek het teen al die gebooi van God swaar gesondig**- dit word nou geruil met **die volkome genoegdoening van Christus**. Christus voldoen aan die eis dat my sonde gestraf moet word. Ek wat **nie een van God se gebooi onderhou nie...**dit word geruil met **die volkome geregtigheid van Christus**. Hy wat in volkome gehoorsaamheid God se Wet gehou het. Die feit dat **ek nog gedurigdeur tot alle kwaad geneig is...**watter omruiling vind hier plaas- **om te ontvang die volkome heiligheid van Christus**. As God sê iets is volkome- dan kan ons maar weet- dit is volmaak. Dit is vir God heeltemal genoeg. Uit louter- m.a.w. uit suiwere, dit is uitsluitlik net genade, dit word ons geskenk, dit word ons alles in Christus toegereken. Pragtig die herhaling van die werkwoorde, wat wys hoe God werk!

Saamgevat besef ons dat God maak ons regverdig. Nog duideliker- God maak die sondaar in Christus regverdig. En nou die laaste vraag- dit wat eintlik net nog duideliker kom- God maak die sondaar deur die geloof in Christus regverdig. Dit gaan alles gepaard deur die geloof. Ons kan dit ook anders sê- ons is voor God regverdig (59) in Christus regverdig (60) deur die geloof regverdig (61).

Die geloof is eintlik die **HAND** waarmee ek Christus en sy geregtigheid myself toeëien. Ons moet dit goed verstaan. Dit is nie die geloof wat my regverdig maak nie. Dit is en bly alleen God op grond van die verdienste van Christus wat ons regverdig maak, maar as ek nie die hand het om hierdie geskenk van God te vat nie, ek neem dit nie, dan het ek dit nie. Teenoorgestel het ek die hand, ek neem dit dan het ek dit! Die hand is egter nie 'n hand wat ek uit myself het nie, dit word ook geskenk...*die geloof en dit nie uit julleself nie: dit is die gawe van God*. God gee vir jou die hand wat jy nou eintlik na Sy hand kan uitsteek om dit wat God vir jou wil gee te aanvaar.

Ons kan dit ook stel dat ons word nie op grond van die *wese* van ons geloof geregtig nie, maar op grond van die *inhoud* van ons geloof. Die geloof kan nie die vryspraak

verdien nie. Daarom kan ons so dankbaar wees dat die regverdigmaking ook nie afhang van die sterkte van ons geloof nie!

Geloof se mees basiese betekenis is om te aanvaar. Om te glo is om soos 'n kindjie in jou lewe aan te neem, dit wat God in Christus aan ons gee. V/A 61 het twee keer die mooi woord van dit aanneemlik te maak, dit jou eie te maak. Weereens wil die Kategismus dit baie duidelik stel, dit word nie op grond van die waarde van my geloof bepaal of ek vir God aanneemlik is of nie. Weereens is dit net Christus, SY GENOEGDOENING, SY GERECHTIGHEID, SY HEILIGHEID... alleen Christus is my en jou se gerechtigheid voor God

Luther het besef die geloof moet daar wees. SOLA FIDEI- geloof alleen wat die lig van God se werk vir ons kan aansteek. Hierdie hand wat God vir jou gegee het, die geloof wat jy op geen manier uit jouself kon bewerk nie, so min soos jouself die hand aan jou liggaam kon maak, maar hierdie hand wat jy ontvang het, dit wat leeg is, God maak dit vol met die beloftes in Christus. Jy wat Christus voluit ontvang, handevol van sy werk, jy kan daarmee na God toe gaan en God Hom aanbied asof dit jou eie werk was! Dit gaan nie oor groot of sterk hande, is jou hande klein, is hulle dalk swak nie, dit gaan nie oor hoe daardie hande lyk nie, maar wat is in jou hande. Dit is waaroor dit alles gaan! Is dit Christus en Hy alleen wat jy voor God stel.

Dit laat ons besef ek het geen rede om op myself trots te wees of in myself te roem nie, maar ek het alle rede om hemelhoog in God se genade en sy barmhartigheid te roem. Alles genade, net genade- SOLA GRATIA- Ons kan eintlik maar net God in dankbaarheid loof en prys. Volgende keer gaan dit meer spesifiek oor dit wat jy doen. Jou werke, dit wat selfs genoem word, goeie werke, hoe moet ons daarna kyk? Kan daar nie darem net 'n deeltjie daarvan iets by die gerechtigheid van God plaas nie. Om darem so baie te kry waarvoor jy niks gewerk het nie, kan dit waar wees! Ef.2 laat ons afsluit wat die begin van groot dinge moet wees- ons is die maaksel van God, *geskape in Jesus Christus tot goeie werke wat God voorberei het, sodat ons daarin kan wandel.*

AMEN

Vrae uit Sondag 23

1. As die Kategismus vra- **Wat baat dit jou dat jy dit alles glo?** Wat word nou eintlik bedoel met die *dit alles*?
2. Wat is die groot vraag wat vir Luther en Calvyn besig gehou het?
3. Is daar nie 'n gedeelte van God se regverdiging wat op grond van ons werke bepaal word nie?
4. Hoe is dit moontlik dat ons voor God regverdig gereken kan word?
5. Wat was volgens Calvyn die hoofskarnier waar rondom ons ganse godsdiens draai?
6. Hoe kan ons volgens die Roomse kerk voor God regverdig gemaak word?
7. Wat is die groot verskil tussen ons en dit wat by die Remonstrante aan die gang is?
8. Hoe moet ons die verhouding tussen regverdigmaking en geloof verstaan?
9. Wanneer ons na ons posisie voor God soos in 'n regsak moet kyk, jy verskyn voor die groot regsbank van God...
 - 9.1. Wie is die Regter?
 - 9.2. Wie is die beskuldigdes?
 - 9.3. Wie is die aanklaer?
 - 9.4. Watter drie aanklagte verskyn daar op die klagstaat?
 - 9.5. Wat is die werklike (ware) UITSPRAAK in hierdie saak?
 - 9.6. Watter vonnis is geregverdig?
 - 9.7. Waartoe word ons GEVONNIS?!
 - 9.8. Wie sê Joh.3:36 ontvang die ewige lewe en wie nie?
10. Wie en wat is die groot geheim dat hierdie UITSPRAAK ons VRYSpraak kon wees?
11. Het die Regter van hemel en aarde geheel en al van die straf wat daar moet wees afstand gedoen?
12. Wat het Luther bedoel met die "GROOT RUIL" wat daar plaasgevind het?
13. Hoe moet ons dit wat ons hier ontvang het dan verstaan?
14. Wat word bedoel met die "nogens van ons geloof"?
15. Wat alleen is my geregtigheid voor God (vgl. V/A 61)?
16. Hoe moet ons die plek en waarde van geloof in wat God doen verstaan?
17. Watter vergelyking kan ons maak om dit vir onself duideliker voor te stel?
18. Is daar enigiets waarop ons uit onself trots kan wees oor wat ons voor God bereik het?

SONDAG 23

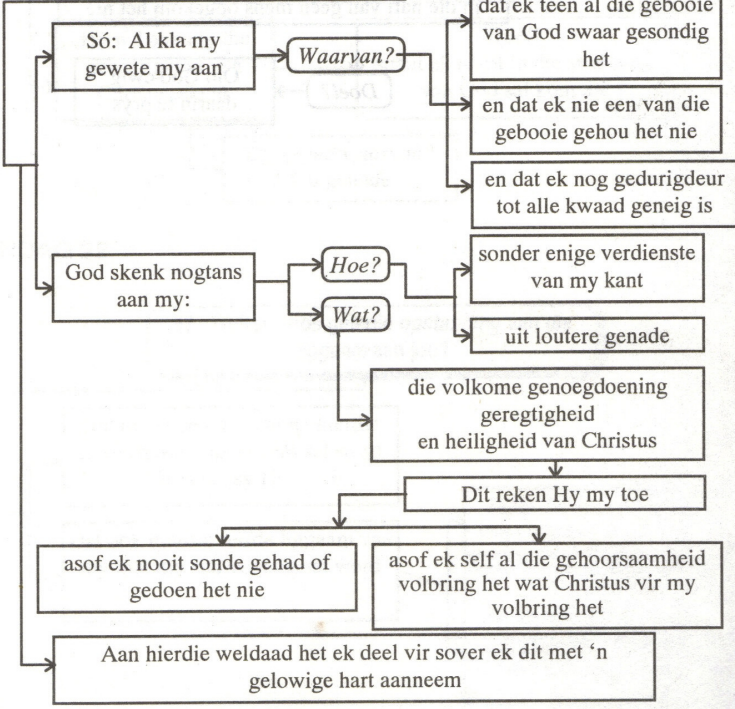
59. Maar wat baat dit jou dat jy dit alles glo?

Dat ek in Christus voor God geregtig is

Dat ek in Christus 'n erfgenaam van die ewige lewe is

60. Hoe is jy regverdig voor God?

Slegs deur 'n ware geloof in Jesus Christus

61. Waarom sê jy dat jy slegs deur die geloof regverdig is?

Nie dat ek op grond van die waarde van my geloof vir God aanneemlik is nie

Wel omdat slegs die genoegdoening, geregtigheid en heiligheid van Christus my geregtigheid voor God is

Dit kan ek nie anders as slegs deur die geloof aanneem en my eie maak nie

